

FARANSIYA TA'LIM TIZIMINING DUAL BOSQICHI XUSUSIYATLARI

Xudoyqulova Mahbuba

Qurolova Madina

*UMFT universiteti, 310-guruh 4-kurs,
Pedagog-psixolog yo'nalishi talabalari*

Annotatsiya: Mazkur maqolada Fransiya ta'lim tizimida amal qiluvchi dual ta'lim bosqichining mazmun-mohiyati va asosiy xususiyatlari keng yoritilgan. Dual ta'limning shakllanishi, uning tuzilishi, nazariya va amaliyot uyg'unligi, ta'lim muassasalari hamda ishlab chiqarish korxonalari o'rtasidagi hamkorlik masalalari tahlil qilingan. Shuningdek, dual ta'limning yoshlarni kasbiy tayyorlashdagi ahamiyati va uning zamonaviy mehnat bozori talablariga mosligi ochib berilgan.

Kalit so'zlar: Fransiya ta'lim tizimi, dual ta'lim, kasbiy ta'lim, amaliyot, mehnat bozori, malaka

Kirish

Bugungi kunda rivojlangan davlatlar ta'lim tizimida nazariy bilim bilan bir qatorda amaliy ko'nikmalarni shakllantirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Shu nuqtayi nazardan, dual ta'lim tizimi ko'plab mamlakatlarda, jumladan Fransiya ham samarali ta'lim modeli sifatida keng qo'llanilmoqda.

Fransiya ta'lim tizimidagi dual bosqich yoshlarni bevosita kasbga yo'naltirish, ularning mehnat bozoriga moslashuvchanligini oshirish va bandlik darajasini ta'minlashga xizmat qiladi.

Fransiya ta'lim tizimida dual ta'lim tushunchasi

Dual ta'lim — bu ta'lim jarayonining nazariy va amaliy qismlari parallel tarzda olib boriladigan ta'lim shaklidir. Fransiya dual ta'lim asosan kasbiy va texnik ta'lim tizimida keng rivojlangan.

Mazkur tizimda o'quvchi yoki talaba bir vaqtning o'zida ta'lim muassasasida nazariy bilim oladi va korxona yoki tashkilotlarda amaliy faoliyat bilan shug'ullanadi. Bu yondashuv bilim va ko'nikmalarni mustahkamlash imkonini beradi.

Dual ta'limning shakllanishi va rivojlanishi

Fransiya dual ta'lim tizimi XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab faol rivojlana boshlagan. Davlat tomonidan kasbiy ta'limni qo'llab-quvvatlash siyosati olib borilib, ish beruvchilar va ta'lim muassasalari o'rtasida hamkorlik mustahkamlangan.

Dual ta'lim tizimi iqtisodiyotning real sektorida malakali mutaxassislar tayyorlashga qaratilgan bo'lib, u sanoat, xizmat ko'rsatish va texnologiya sohalarida keng joriy etilgan.

Dual bosqichning asosiy xususiyatlari

Fransiya ta'lim tizimidagi dual bosqichning eng muhim xususiyati — nazariya va amaliyotning uzviy bog'liqligidir. O'quvchilar haftaning ma'lum kunlarida ta'lim muassasasida, qolgan vaqtida esa korxonalarda faoliyat olib boradi.

Shuningdek, dual ta'limda shartnoma asosida o'qish tizimi joriy etilgan bo'lib, o'quvchi ish beruvchi bilan mehnat shartnomasi tuzadi. Bu esa ularning moddiy jihatdan rag'batlantirilishiga imkon yaratadi.

Kasbiy tayyorgarlik va mehnat bozoriga moslashuv

Dual ta'lim tizimi yoshlarning kasbiy tayyorgarligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Talabalar real ishlab chiqarish jarayonlarida qatnashib, amaliy tajriba orttiradi.

Bu esa ularning mehnat bozoriga tez moslashishiga, ish topish imkoniyatlarining kengayishiga va raqobatbardosh mutaxassis bo'lib yetishishiga xizmat qiladi.

Davlat va ish beruvchilar hamkorligi

Fransiyada dual ta'lim tizimi davlat, ta'lim muassasalari va ish beruvchilar o'rtasidagi yaqin hamkorlikka asoslanadi. Davlat qonunchilik asoslarini yaratadi va nazoratni amalga oshiradi.

Ish beruvchilar esa ta'lim jarayonida faol ishtirok etib, o'quvchilarga amaliy bilim berish va ularni kelajakdagi ish faoliyatiga tayyorlashda muhim rol o'ynaydi.

Zamonaviy bosqichda dual ta'limning ahamiyati

Bugungi kunda Fransiyada dual ta'lim tizimi innovatsion iqtisodiyot sharoitida yanada dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Raqamli texnologiyalar, sanoat va xizmat ko'rsatish sohalaridagi tezkor o'zgarishlar dual ta'lim orqali moslashuvchan kadrlar tayyorlashni taqozo etadi. Dual ta'lim yoshlar bandligini ta'minlash va ishsizlik darajasini kamaytirishda samarali vosita hisoblanadi.

Xulosa

Fransiya ta'lim tizimining dual bosqichi nazariy bilim va amaliy tajribaning uyg'unligini ta'minlovchi samarali ta'lim modeli hisoblanadi. Ushbu tizim yoshlarni kasbiy jihatdan puxta tayyorlash, mehnat bozoriga moslashuvchan mutaxassislar yetishtirishga xizmat qiladi.

Dual ta'lim tajribasi bugungi kunda boshqa mamlakatlar uchun ham ilg'or va foydali model sifatida ahamiyat kasb etmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Xaydarov. S.A. (2025). Oilaviy tarbiyada va maktab tarbiyasida yuzaga keladigan risklar. 16-son. 9-11.
2. Хайдаров С. (2024). Spiritual influence on child education in families. Web of Teachers: Inderscience Research. 2 (11). 203-205.
3. Хайдаров С. (2025). Оилаларда фарзанд тарбиясига рухий таъсир ўтказиш. Modern Education and Development. 3 (17). 23-27.

4. Khaydarov S.A. (2025). The role of the use of fine arts in teaching the history of the country. *Modern Education and Development*. 3 (17). 28-33.
5. Xaydarov S.A. (2025). Ijtimoiy-gumanitar fanlarda raqamli metodlardan foydalanish yo'llari. *NEW RENAISSANCE international scientific journal*. 2(1). 91-94.
6. Xaydarov S.A. (2025). Yoshlarda vatanparvarlik hissini tarbiyalashda Boburnoma asariga ishlangan miniatyuralarning ahamiyati. *Til va adabiyot.uz*. 2.11-12.
7. Khaydarov S.A. (2025). On analysis of family factors and social creativity issues in the study of the psychological portrait of educational institutions' leaders. *Tuijin Jishu/Journal of Propulsion Technology* ISSN: 1001-4055 Vol. 46 No. 2.
8. Хайдаров С. (2025). Pedagogik risklarni boshqarishning nazariy asoslari va globallashuv jarayonidagi ahamiyati. 3 (9). 261-265.